

การออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับงานวาลีมะฮ. โดยการประยุกต์รูปแบบลวดลายอิสลามกับลวดลายไทย

A GRAPHIC DESIGN PROJECT INSPIRED BY TRADITIONAL ISLAMIC PAT-
TERN AND THAI PAINTING FOR DECORATING ON MUSLIM WOMEN SWEAR

สกุณี ไช้มณี

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ "การออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับงานวาลีมะฮ. โดยการประยุกต์รูปแบบลวดลายอิสลามกับลวดลายไทย" ชุดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแต่งกายของสตรีมุสลิมที่มีวัฒนธรรมการแต่งกายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมนั้นได้รับการผสมผสานทางวัฒนธรรมการแต่งกายของไทยและอิสลาม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตลอดจนลวดลายเครื่องแต่งกายที่ได้รับการสร้างสรรค์ด้วยฝีมือที่ประณีต ประดิษฐ์ประดอยโดยผ่านกระบวนการ การปักลวดลายจักรอุตสาหกรรมด้วยมือ โดยใช้ไหมสีต่างๆ ตามแบบ นอกจากนี้จะมีคุณค่าทางศิลปะอันมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและเป็นแบบอย่างกรรมวิธีแบบโบราณอันสะท้อนให้เห็น ศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี แต่ทั้งนี้ขั้นตอนกรรมวิธีการสร้างสรรค์ลวดลายต้องอาศัยความประณีต และอดทนเป็นเหตุให้การสร้างสรรค์ลวดลายลดน้อยลงไม่เป็นที่นิยมและกำลังจะถูกลืมเลือน ด้วยเหตุปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม โดยการผสมผสานรูปแบบลวดลายอิสลามกับลวดลายไทยในแนวความคิดเฉพาะตน โดยนำลวดลายอิสลาม เช่น พญานกหัสติฆาหรือบางส่วนของมาจัดวางร้อยเรียงให้อยู่ในเค้าโครงแม่ลายดาว เพื่อให้ได้ภาพร่างที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ออกแบบลวดลาย และมีความชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ นำภาพร่างทั้งหมดมาพิจารณาคัดเลือกลวดลายที่เหมาะสมงามมากที่สุด หลังจากนั้นนำลวดลายที่เลือกมาจัดวางองค์ประกอบ ร้อยเรียง สอดใส่ บิดเป็นอง ลงบนเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม เพื่อความเหมาะสมของลวดลายนั้นและนำไปสู่การกระบวนการปักลวดลายจักรอุตสาหกรรมด้วยมือลงบนเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับงานวาลีมะฮ. ที่มีลวดลายอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผู้วิจัยเอง

Abstract

Fabric pattern design project inspired by traditional Islamic and Thai pattern to decorate Muslim women wear for Valimah Occasion

This thesis topic is about traditional Thai Muslim women wear which has been passes on generation to generation. I am re-inventing the traditional classic Muslim style to the new unique pattern by combining Thai and Muslim graphic with a part of Arabian Alphabet, to create my own individual style of pattern. Telling story by show it through details of patterns and using hand sawn embroidery machine. By doing this, it needs a lot of craftsmanship and skillful sewer. This is the reasons why new mass production Thai Muslim women wear are now has less detail on pattern and embroidery. By seeing new, inspired me to re-invent something more traditional with unique style. Something new but yet bringing back what has been missing in today Thai Muslim women's wear. With the new design of fabric pattern, I break it down to the best selection of all. Laying out new embroidery pattern on Traditional Muslim to get best combination that is suitable for Valimah occasion.

บทนำ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอการออกแบบลวดลายโดยการเน้นความโดดเด่นทั้งการแต่งกายที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามและลวดลายที่ปรากฏบนเสื้อผ้าอาภรณ์มีส่วนช่วยแต่งแต้มวัฒนธรรมการแต่งกายให้สวยงามยิ่งขึ้น แม้นลวดลายเป็นงานศิลป์ แต่การออกแบบลวดลายนั้นไม่สามารถออกแบบตามใจชอบได้ เพราะหลักศาสนามีข้อจำกัดในการออกแบบ ห้ามปฎิรูปเหมือนของคน และสัญลักษณ์ของศาสนาอื่น ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ลวดลายบนเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมจึงมักดัดแปลงจากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ลวดลายดอกไม้ ลวดลายผักและผลไม้ ลวดลายพรรณพฤกษา ลวดลายสัตว์ ลวดลายสิ่งของเบ็ดเตล็ด ลวดลายผสมผสาน

จากข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยต้องการนำเสนอการแต่งกายที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามที่มีคุณค่าหลอมรวมกันระหว่างวัฒนธรรมไทยโดยการนำลวดลายไทย เช่น ลายก้านขด ลายเครือเถา แม่ลายดาว ลายกนก มาผสมผสานกับวัฒนธรรมอิสลามโดยการนำพยัญชนะภาษาอาหรับ 6 ตัว สัตว์มงคล นกยูง ดอกไม้สาระ ลายพาสเลย์ ผู้วิจัยต้องการการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับไปงานวาลีมะฮ. โดยประยุกต์จากลวดลายอิสลามและลวดลายไทยให้เกิดการผสมผสานระหว่างลายทั้งสองชนิด ให้เกิดลวดลายใหม่ที่วิจิตรบรรจง เพื่อใช้สำหรับเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับไปงานวาลีมะฮ.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมที่มีการประยุกต์ลวดลายอิสลามและลวดลายไทยสำหรับไปงานวาสิมะฮ์.
2. เพื่อหาแนวทางในการออกแบบลวดลายโดยการประยุกต์ลวดลายอิสลาม และลวดลายไทยให้ได้รูปแบบลวดลายใหม่ สำหรับไปงานวาสิมะฮ์.
3. เพื่อออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับไปงานวาสิมะฮ์. โดยการประยุกต์ลวดลายอิสลามและลวดลายไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เป็นการศึกษารูปแบบ ลักษณะลวดลายอิสลาม และลวดลายไทยมาใช้เป็นต้นแบบในการเสนอแนวความคิด ใช้จินตนาการความคิดในแนวทางส่วนบุคคลผสมผสานกับวิธีการออกแบบลวดลาย เพื่อให้เกิดข้อสรุปของแนวคิดในการออกแบบลวดลายออกมา ซึ่งกระบวนการออกแบบแนวความคิดนั้น สิ่งสำคัญคือ การรวบรวมข้อมูล แนวความคิด แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ลวดลายให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด และสวยงามเหมาะสม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมที่มีลวดลายจากการประยุกต์ลวดลายอิสลามและลวดลายไทย ประกอบด้วยเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมทั้งหมด 3 ชุด ที่มีรูปแบบและวิธีการออกแบบลวดลายเฉพาะตัว โดยการนำลวดลายอิสลามและลวดลายไทยมาใช้เป็นต้นแบบในการแสดงแนวความคิด ใช้วิธีการปักลวดลายจักรอุตสาหกรรมโดยใช้ไหมสีปักลงบนชุด เปลี่ยนไหมสีตามแบบ ประดับตกแต่งด้วยมุก เพชรเทียม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของลวดลายอิสลามและลวดลายไทยค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล การปักลวดลายด้วยจักรอุตสาหกรรม
2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมโดยทำเป็นภาพร่างเพื่อเก็บข้อมูล
3. สรุปการออกแบบจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้ได้แนวความคิดในการผลิตชิ้นงาน

4.ปฏิบัติทดลองการสร้างรายละเอียดประกอบการออกแบบลวดลาย ผ่านกระบวนการทางศิลปะทำเป็นแบบร่าง (Sketch)

5.นำภาพร่างไปผลิตเป็นลวดลายผ้าโดยการปักจักรอุตสาหกรรม นำลายปักมาประยุกต์ลงบนเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม

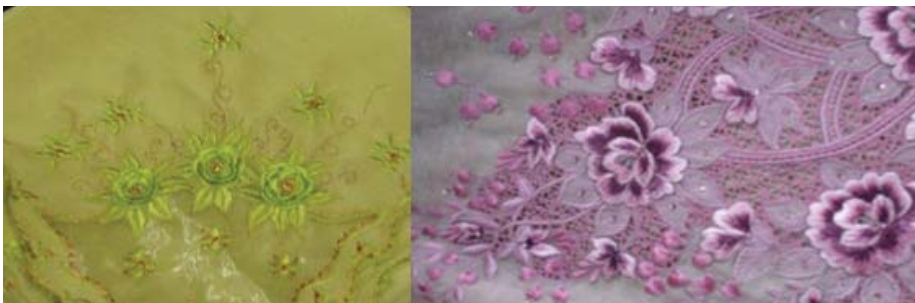
6.วิเคราะห์ วิจัย เพื่อสำรวจปัญหาและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น แก้ไขจุดบกพร่องให้พร้อมนำเสนอลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมแบบสมบูรณ์

7.สรุป อภิปรายและประเมินผล

ข้อมูลเกี่ยวข้องกับลวดลายบนเครื่องแต่งกาย สตรีมุสลิม

1.ลวดลายไม้ดอก

ลวดลายไม้ดอก ส่วนใหญ่ที่ใช้เรียกลวดลาย “บุหงา” เป็นลวดลายดั้งเดิมที่ยังคงนิยมทุกยุคทุกสมัย และยังมีลวดลาย “ดอกพิกุล” ลวดลาย “ดอกกุหลาบ” ลวดลายดอกกุหลาบเป็นลวดลายที่นิยมมากอีกลวดลายหนึ่ง ในปริมาณที่ใกล้เคียงกับดอกพิกุล ลวดลายดอกกุหลาบที่มองจากด้านบนเน้นรายละเอียดกลีบดอกที่วางเรียงซ้อนกันและดอกกุหลาบที่มองจากด้านบนที่เน้นรายละเอียดที่มองจากด้านข้างที่เน้นช่อดอก กิ่งก้าน ใบ

ภาพที่ 1: ลวดลายดอกกุหลาบ

ที่มา: <http://www.thaitambon.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

2.กลุ่มลวดลายผักผลไม้

กลุ่มลวดลายผักผลไม้เป็นกลุ่มลวดลายที่ได้รับความนิยมจากวัยรุ่นมากที่สุดเนื่องจากเป็นลวดลายขนาดเล็ก มองดูทันสมัย ไม่เป็นทางการ สำหรับลวดลายที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ลวดลายช่อองุ่น ลวดลายพริกเป็นต้น

ภาพที่ 2: ลวดลายผักผลไม้

ที่มา: <http://www.thaitambon.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

3. กลุ่มลวดลายพรรณพฤกษา

กลุ่มลวดลายพรรณพฤกษา หมายถึง กลุ่มลวดลายส่วนอื่นๆ ของต้นไม้อื่นๆ เช่น กิ่ง ก้าน ใบ มักทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบให้กลุ่มลวดลายไม้ดอก ส่วนมากเป็นลวดลายใบไม้และลวดลายเครือเถาหรือเถาวัลย์รูปทรงต่างๆ

ภาพที่ 3: ลวดลายพรรณพฤกษา

ที่มา: <http://www.thaitambon.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

4. กลุ่มลวดลายสัตว์

กลุ่มลวดลายสัตว์ เป็นกลุ่มที่ได้รับความนิยมน้อยที่สุด เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อการผิดพลาดศาสนาอิสลามอย่างไรก็ตาม อาจจะนำบางส่วนของสิ่งมีชีวิตมาใช้ หรือดัดแปลง บิดเบือน ไม่ให้เหมือนสิ่งมีชีวิตชนิดนั้นอย่างชัดเจน ลวดลายที่ได้รับความนิยมได้แก่ลวดลายปลาหมึก ลวดลายปากaring

ภาพที่ 4: ลวดลายปากาบัง

ที่มา: <http://www.thaitambon.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

5. กลุ่มลวดลายเบ็ดเตล็ด

กลุ่มลวดลายเบ็ดเตล็ดเป็นการนำสิ่งของใกล้ตัวมาสร้างสรรค์เป็นลวดลายต่างๆ ลวดลายที่ได้รับความนิยมได้แก่ ลวดลายพัด ลวดลายตะกร้าดอกไม้ ลวดลายหัวใจ เป็นต้น

ภาพที่ 5: ลวดลายหัวใจและลวดลายพัด

ที่มา: <http://www.mculture.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

6. ลวดลายผสมผสาน

ลวดลายผสมผสาน เป็นลวดลายที่พบมากที่สุด เนื่องจากเป็นลวดลายที่เปิดโอกาสให้สามารถสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ๆ ได้อย่างอิสระเป็นการผสมผสานมากกว่า 1 ลายขึ้นไป เป็นการผสมผสานลวดลายข้ามกลุ่ม

ภาพที่ 6: ลวดลายหัวใจและลวดลายพัด

ที่มา: <http://www.mculture.com> เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 มีนาคม 2557

ภาพร่างลวดลายที่ได้คัดเลือกมี 5 ลวดลาย

ลวดลายที่ 1. เป็นลวดลายที่นำลายพาสเลย์ หรือที่คนไทยรู้จักกันว่า "ลายลูกน้ำ" เป็นลวดลายดั้งเดิมของประเทศอินเดีย ลวดลายที่ได้รับความนิยมในลวดลายผ้ามาช้านาน

เทคนิคในการออกแบบผู้วิจัยนำพญูชนะอาหรับ อ่านว่า ฮาธ มาผสมผสานกับลายลูกน้ำนำมาจัดวางซ้อนกัน 3 อัน ส่วนด้านในสอดไส้ด้วยดอกลายไทยซึ่งมาจากดอกบัว ใบเป็นใบของใบฝ้ายเทศและปลายหางของลายลูกน้ำเป็นลายกนกซึ่งเป็นลายพื้นฐานที่สำคัญของลายไทย มีคุณค่า ที่ใส่ลายกนกไว้ที่หางสื่อถึงการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย ส่วนยอดใส่พญูชนะอาหรับ โดยการนำตัวฮาธ มากลับหัวทิ่มลงและใช้วิธีการยัดตัว ฮาธ ให้สูงขึ้นเพื่อให้เกิดการสวยงาม และสมดุลย์กลมกลืนกับลวดลายทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เย้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอímเอิบ

รูปวงรี (Cllipse) ให้ความรู้สึกเร็ว การดำเนินชีวิตมีบทบาทลีลา วิธีการเป็นขั้นตอน ชอบใช้เทคนิคหรือศิลปะ

เส้นโค้งแบบกันหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่หมุนวนออกมา ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด

ภาพที่ 7 ภาพร่างลวดลาย

ลวดลายที่ 2. ดอกสาระถือเป็นไม้มั่งคั่งเป็นดอกไม้ยืนต้นสื่อถึงความศรัทธาที่มั่นคงในอิสลามและนกยูง เป็นสัญลักษณ์ของความงาม ความรัก ความสุข และเป็นนกที่สง่างามที่สุดในโลก และเป็นราชินีของนก

เทคนิคในการออกแบบนำบางส่วนของพยัญชนะอาหรับและ รวมถึงดอกสาระถือคือส่วนของ เกสร ตัดทอน บิดเป็นอน ดัดแปลงกลีบของดอกและใบมาใช้ในการออกแบบ นำบางส่วนของนกยูง มาตัดทอน แล้วนำลายนกซึ่งเป็นลายพื้นฐานที่สำคัญของลายไทย มาทำเป็นหางเขียนลายที่มลง และเลื้อยขึ้นไปบนด้านหัวด้วยเพื่อให้เกิดความกลมกลืนกันของลวดลายและทำให้เหมือนว่ามี การเคลื่อนไหว

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เย้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอิมเอิบ

เส้นโค้งแบบกันทอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลื่นคลาย หรือเติบโตในทิศทางที่ หมุนวน ออกมา ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด

วงกลม (Circle) ให้ความรู้สึกไม่หยุดนิ่ง หมุนไปเรื่อย

รูปวงรี (Ellipse) ให้ความรู้สึกเร็ว การดำเนินชีวิตมีบทบาทลีลา พิธีการเป็นขั้นตอน ชอบใช้เทคนิคหรือศิลปะ

ค พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า กอฟ

ط พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า ฏอธ

ลายกนก

ดอกสาระ

ภาพที่ 8 ภาพร่างลวดลาย

ภาพที่ 8 ภาพร่างลวดลาย

ลวดลายที่ 3. คำโครงนำมาจากลายเครือเถาขดโค้งหลายแนวสอดสลับกันไปมาคล้ายกับการเกี่ยวเกี่ยววัลย์ พยัญชนะภาษาอาหรับนำเฉพาะบางส่วน เช่น ส่วนหัวของพยัญชนะ ส่วนหางของพยัญชนะ ดอกไม้ลายไทยและใบเทศฝ้าย

เทคนิคในการออกแบบนำคำโครงลายเครือเถาไขว้มาผสมผสานกับพยัญชนะภาษาอาหรับโดยการนำพยัญชนะภาษาอาหรับมาโค้งขดไปตามรูปเถาไขว้ต้องเขียนลวดลายให้โค้งขดตามต้นแบบและต้องเขียนลวดลายให้อ่อนโค้งได้รูปทรง ไม่ให้ลวดลายหักงอ ถ้าเถาลายหักงอ ก็จะเสียรูปถึงแม้จะยืดสูงหรือย่อให้เตี้ยสั้น ก็ต้องอยู่ในลักษณะทรงที่งดงามและนำดอกพุดตานมาสอดใส่สลับกับใบเทศฝ้ายเพื่อทำให้มีความอ่อนช้อย นุ่มนวล ไม่แข็งกระด้าง

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เย้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอิมเอิบ

เส้นตัดกัน ให้ความรู้สึกประสาน แข็งแกร่ง หนาแน่น

ع พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า อัยน.

د พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า ดาล

ي พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า ยาฮ์

 ดอกพุดตาน

 ใบเทศคือใบเทศฝ้าย

 เครือเถาเปลว

ภาพที่ 9 ภาพร่างลวดลาย

ลวดลายที่ 4. คำโครงนำมาจากลายก้านขดได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน ขดเป็นรูปก้นหอย เรียงต่อเนื่องกันนำมาผสมผสานกับพยัญชนะภาษาอาหรับพยัญชนะภาษาอาหรับนำเฉพาะบาง ส่วน เช่น ส่วนหัวของพยัญชนะ ส่วนหางของพยัญชนะมาโค้งขดไปตามรูปต้องเขียนลวดลายให้โค้ง ขดตามต้นแบบและต้องเขียนลวดลายให้อ่อนโค้งได้รูปทรง ไม่ให้ลวดลายหักงอ ถ้าลวดลายหักงอ ก็ จะเสียรูป จะต้องอยู่ในลักษณะทรงที่งดงาม

เทคนิคในการออกแบบนำคำโครงลายก้านขดมาผสมผสานกับพยัญชนะภาษาอาหรับ โดยการนำพยัญชนะภาษาอาหรับมาขดอยู่ในคำโครงลายก้านขด ถึงแม้จะยืดสูงหรือย่อให้เตี้ย สั้น ก็ต้องอยู่ในลักษณะที่งดงาม การขดอาจจะขดไม่เท่ากับก้านขดเพื่อทำให้เกิดเป็นลวดลายใหม่ แต่ก็ไม่พยายามให้อยู่ในรูปทรงของก้านขด และสอดคล้องกับดอกไม้ลายไทยเพื่อทำให้มีความอ่อน ซ้อย นุ่มนวล ไม่แข็งกระด้าง

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เข้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอิมเอิบ

เส้นตัดกัน ให้ความรู้สึกประสาน แข็งแกร่ง หนาแน่น

เส้นโค้งแบบก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลี่คลาย หรือเติบโตในทิศทางที่หมุนวน ออกมา ถ้ามองเข้าไปจะเห็นพลังความเคลื่อนไหวที่ไม่สิ้นสุด

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เข้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอิมเอิบ

س พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า ซีน

م พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า มีม

و พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า รอฮ์

ح พยัญชนะอาหรับ อ่านว่า ฮาฮ์

 ก้านขดไบเทศ

 ก้านขดไบเทศ

ภาพที่ 10 ภาพร่างลวดลาย

ลวดลายที่ 5. คำโครงจากแม่ลายดาวรูปร่างส่วนใหญ่อยู่ในวงกลมนำมาผสมผสานกับ พญานาคภาษาอาหรับ พญานาคภาษาอาหรับนำเฉพาะบางส่วน เช่น ส่วนหัวของพญานาค ส่วนหางของพญานาค

เทคนิคในการออกแบบนำคำโครงแม่ลายดาวมาประดิษฐ์ตกแต่งให้มีรายละเอียดด้วยการสอดใส่พญานาคภาษาอาหรับโดยการใช้วิธีการบิดเบือน พลิกแพลง บางส่วนของพญานาคภาษาอาหรับให้สวยงามน่าดูยิ่งขึ้นและเกิดเป็นลวดลายใหม่ที่ดูเหมือนกับว่ากำลังเคลื่อนไหวอยู่แล้วยังมีความอ่อนช้อย พลิวไหว อยู่ในการเคลื่อนไหวนั้นด้วย แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในพื้นที่วงกลมเสมอ

เส้นโค้ง (Curved Line) ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหว อ่อนช้อย คลายความกระด้าง มีความกลมกลืน สุภาพ เย้ายวนมีความเป็นผู้หญิง นุ่มนวล และอิมเอ็บ

วงกลม (Circle) ให้ความรู้สึกไม่หยุดนิ่ง หมุนไปเรื่อย

- ๒ พญานาคภาษาอาหรับ อ่านว่า ฮาธ
- ๓ พญานาคภาษาอาหรับ อ่านว่า มีม
- ๔ พญานาคภาษาอาหรับ อ่านว่า ดาล

แม่ลายดาว

ภาพที่ 11 ภาพร่างลวดลาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจุบันลวดลายที่มีอยู่ล้วนได้แนวความคิดมาจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวทั้งสิ้น จนลวดลายดอกไม้ได้กลายเป็นเอกลักษณ์เครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม และลวดลายดอกไม้ไม่มีมาช้านานแล้ว จนไม่เป็นที่นิยมของคนรุ่นใหม่ ซึ่งใช้วิธีการปักเส้นด้ายลงบนลวดลาย มีจุดเด่นของการสอดแทรกของเส้นด้ายแต่ละสี ขึ้นตอนในการผลิต ล้วนแล้วมาจากภูมิปัญญาของชาวบ้านเพราะทุกขั้นตอนทำมือทั้งหมด ต้องใช้เวลาในการปักค่อนข้างนาน จากขั้นตอนในการผลิตค่อนข้างยากและนานนี้เองจนไม่มีใครอยากจะทำอีกต่อไป และไม่ซ้าก็จะอยู่ในความทรงจำเท่านั้นเอง

เมื่อนำแนวคิดจากลวดลายที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งเป็นศิลปะที่มีความสวยงามทางวัฒนธรรม และลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสตรีมุสลิม ลวดลายอิสลามเช่น บางส่วนของพญักษนะ ภาษาอาหรับ มาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับงานวาลีมะฮ์. โดยการประยุกต์ลวดลายอิสลามกับลวดลายไทยเพื่อให้ได้ลวดลายใหม่ๆ เป็นที่น่าสนใจ ดึงดูดให้กลับมาเป็นที่นิยม ชมชอบลวดลายที่เกิดจากการปักลวดลายด้วยจักรอุตสาหกรรม

การวิเคราะห์การออกแบบครั้งที่ 1

แบบร่างครั้งที่ 1 ชุดที่ 1 แบบร่างครั้งนี้ได้นำภาพร่างลวดลายที่คัดเลือกมาจัดวางองค์ประกอบ โดยการนำนกยูงมาวางไว้ตรงจุดกึ่งกลางตรงบริเวณหน้าอกของแบบเพื่อเป็นจุดเด่นของชุด และมีการเขียนลายนกที่มลงมาจากบนลงล่างสื่อถึงตอนที่นกยูงกำลังเดิน เขียนลายแบบซ้ายขวาเท่ากันเว้นช่องตรงกลางไว้และจะช่วยให้นางแบบดูมีทรวดทรง ส่วนด้านซ้ายของแบบสื่อถึงนกยูงกำลังลำแพน อัญมณบนศรีษะก็ปักลวดลายไทยเพื่อให้กลมกลืนกันกับชุด การแต่งกายจะมีโครงสร้างที่ค่อนข้างเข้ารูป แขนยาวถึงข้อมือ ส่วนมากนิยมเป็นกระโปรงยาว ที่สำคัญต้องถูกต้องต่อหลักศาสนาด้วย และยังมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในเรื่องของการประดับตกแต่งด้วยลวดลายที่สวยงาม งามสง่า

ภาพที่ 12 ภาพร่างการออกแบบครั้งที่ 1 ชุดที่ 1
ที่มา : นางสาวสุนนี ไช้มนี

แบบร่างครั้งที่ 1 ชุดที่ 2 แบบร่างครั้งนี้ได้นำภาพร่างลวดลายที่คัดเลือกมาจัดวางองค์ประกอบไว้ตรงช่วงคอจัดวางแบบซ้าย-ขวาเท่ากันและนำลวดลายที่คัดเลือกมาจัดวางไว้ตรงช่วงเอวเพื่อเน้นช่วงเอว เพื่อให้ดูมีทรวดทรงองค์เอว กระโปรงด้านซ้ายนำลวดลายมาจัดวางแบบกระจายแบบเป็นระเบียบเว้นช่องว่างเท่าๆ กัน ด้านขวาของแบบนำลวดลายมาวางต่อกันเป็นเส้นยาวถึงประมาณหัวเข่าเพื่อให้สองข้างเท่ากัน อัญมณบนศีรษะก็ปักลวดลายเดียวกัน และประดับตกแต่งด้วยดอกกลอย

ภาพที่ 13 ภาพร่างการออกแบบครั้งที่ 1 ชุดที่ 2 ภาพที่ 14 ภาพร่างการออกแบบครั้งที่ 1 ชุดที่ 3
ที่มา : นางสาวกณิณี ไข่มณี

แบบร่างครั้งที่ 1 ชุดที่ 3 แบบร่างครั้งนี้ได้นำภาพร่างลวดลายที่คัดเลือกมาจัดวางองค์ประกอบไว้ตรงชายแขนของเสื้อทั้งสองข้าง และวางลวดลายตรงตัวเสื้อเรียงลงมาเป็นแถวสองแถวขนานกันลงมาจนถึงตรงช่วงเอว แล้วตรงช่วงตัวกระโปรงจับผ้าเป็นขยุ้มๆ แล้วนำลวดลายดอกกลอยที่ปักไว้แล้วมาติดให้ดูสวยงาม ตรงช่วงชายกระโปรงด้านล่างสุดก็ใส่ลวดลาย

ผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 1

ภาพที่ 15 ภาพผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 1
ที่มา: นางสาวกัญญา ไซยะมณี

ผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 2

ภาพที่ 16 ภาพผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 2
ที่มา : นางสาวกณนี โช๊ะมณี

ผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 3

ภาพที่ 17 ภาพผลงานการออกแบบที่เสร็จสมบูรณ์ชุดที่ 3
ที่มา : นางสกุณี ไช้ะมณี

สรุปผล

จากชุดที่เสร็จสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยชุดเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิม และผ้าคลุมศีรษะ การออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมสำหรับงานวาลีมะฮฺ. โดยการประยุกต์ลวดลายอิสลามและลวดลายไทยนั้น ได้ผ่านกระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้ออกแบบได้นำกระบวนการคิดในการผสมผสานทางวัฒนธรรมเพื่อใช้ในการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ โดยการนำเอาลวดลายอิสลามและลวดลายไทยมาเป็นเงื่อนไขในการออกแบบผนวกกับแนวความคิดและแรงบันดาลใจ นำเสนอผ่านการออกแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมรูปแบบใหม่เพื่อเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของผู้ออกแบบ และทำให้เกิดการผสมผสานกันอย่างกลมกลืน จนเกิดเป็นรูปแบบลวดลายเครื่องแต่งกายสตรีมุสลิมร่วมสมัยในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). หนังสืออภิธานศัพท์ อิสลามศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่ 1).กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บรรจง บินกาซัน. (2542).หนังสือสารานุกรมอิสลาม.(พิมพ์ครั้งที่ 1).กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัล อะมีน.
- มานะ ทองสอดแสง.(2527). ศีลาสติลปะลายไทย.(พิมพ์ครั้งที่ 8).สำนักพิมพ์ รวมศาสตร์.
- วิภาวี บริบูรณ์.(2556). พื้นฐานการเขียนลายไทย.(พิมพ์ครั้งที่ 1).
- สันติ เล็กสุขุม. (2545). ภาระหนักในดินแดนไทย.(พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สรรพพงษ์ วัฏทอง. (2556,มิถุนายน). การผสมผสานทางวัฒนธรรมสู่การออกแบบแฟชั่นเชิงสร้างสรรค์. ศิลปกรรมสาร, 8(1), 168-179.

The image displays a musical score for piano, consisting of two systems of staves. The first system includes a treble clef staff and a bass clef staff. The second system also includes a treble clef staff and a bass clef staff. The music is written in a key signature of one flat (B-flat) and a 4/4 time signature. The score features complex rhythmic patterns, including triplets and sixteenth notes, and various chordal structures. The notation is presented in a clear, professional layout within a dark border.

